

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Romana Fialy, Mgr. Víta Bičáka, Mgr. Ing. Radovana Havelce, JUDr. Pavla Simona a JUDr. Marie Žiškové, rozhodl o návrhu **Krajského soudu v Brně** rozhodujícího jako soud ve správním soudnictví na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a **Městským soudem v Brně** jako soudem rozhodujícím v občanském soudním řízení a dalších účastníků sporu vedeného u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 29 A 68/2015, ve věci žaloby proti rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru dopravy, ze dne 6. 5. 2010, čj. S-JMK 120627/2007: žalobců **1) B. S., 2) T. K., 3) M. A. E. K., 4) M. P. K.**, všech zastoupených Vratislavem Pěchotou, Jr., Esq., advokátem se sídlem Penn Plaza, 225 West 34th Street, Suite 1800, New York, N. Y. 10122, Spojené státy americké, žalovaného **Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru dopravy**, se sídlem Žerotínovo náměstí 3/5, Brno, a osoby zúčastněné na řízení **Českomoravského cementu, a. s.**, IČ 26209578, se sídlem Mokrá 359, Mokrá - Horákov, zastoupené JUDr. Daliborem Lorencem, advokátem se sídlem Veselá 238/39, Brno,

t a k t o :

- I. **P ř í s l u š n ý** vydat rozhodnutí ve věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 29 A 68/2015, **je s o u d** v občanském soudním řízení.
- II. Usnesení Městského soudu v Brně ze dne 19. 3. 2015, čj. 39 C 95/2010-106, **se z r u š u j e**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Návrhem doručeným dne 6. 9. 2017 zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zákon č. 131/2002 Sb.“), se předsedkyně správního senátu Krajského soudu v Brně domáhala, aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc vzniklý ve smyslu § 1 odst. 1 písm. b) zákona č. 131/2002 Sb. mezi tímto senátem a samosoudcem civilního soudního oddělení 39 C Městského soudu v Brně ve věci žaloby vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 29 A 68/2015, týkající se v záhlaví citovaného rozhodnutí.

[2] Z předložené spisové dokumentace vyplynuly následující skutečnosti.

[3] Rozhodnutím ze dne 6. 5. 2010, čj. S-JMK 120627/2007, Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor dopravy, jako příslušný instančně nadřízený speciální stavební úřad, k odvolání společnosti Českomoravský cement, a. s., nástupnická společnost (právní předchůdce společnosti Českomoravský cement, a. s.) změnil rozhodnutí Magistrátu města Brna, odboru dopravy, ze dne

30. 7. 2007, čj. 2830/07-Ro-/47, v části výroku a odůvodnění týkající se specifikace části pozemku dotčeného věcným břemenem zřízeným podle § 17 odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“) [výrok I.], v části výroku a odůvodnění týkajícího se stanovení výše finanční náhrady podle § 17 odst. 3 zákona o pozemních komunikacích, ve spojení se zákonem č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (dále jen „zákon o vyvlastnění“) [výrok II.] a v části výroku a odůvodnění týkajícího se způsobu vyplacení jednorázové finanční náhrady za zřízení věcného břemene k dotčenému pozemku (výrok III.)

[4] Proti výroku III. tohoto rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru dopravy, podali žalobci k Městskému soudu v Brně žalobu podle části páté o. s. ř. Městský soud v Brně (po posouzení své věcné i místní příslušnosti v souladu s usnesením zvláštního senátu ze dne 8. 3. 2012, čj. Konf 67/2011-8) zrušil rozsudkem ze dne 18. 10. 2013, čj. 39 C 95/2010-82, výrok III. rozhodnutí krajského úřadu a nahradil jej novým výrokem ohledně vypořádání, resp. vyplacení finanční náhrady stanovené ve smyslu § 24 odst. 2 písm. c) zákona o vyvlastnění za zřízené věcné břemeno. Podle § 10 odst. 1 písm. a) a b) zákona o vyvlastnění platí, že se náhrada za zřízení věcného břemene vyplácí vlastníkovi věcným břemenem dotčeného pozemku, kterým byla v době rozhodování stavebního úřadu o věcném břemeni společnost Českomoravský cement, a. s. Žalobci uplatnili ve vztahu k pozemku dotčenému věcným břemenem restituční nároky v režimu podle zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (zákon o půdě). Městský soud v Brně tak považoval v dané věci za spornou právě otázku, jakým způsobem má být finanční náhrada za zřízené věcné břemeno vyplacena, či deponována, a to přihlédnutím k postavení žalobců jako restituentů, o jejichž nároku nebylo dosud rozhodnuto. Tuto skutečnost tedy zohlednil městský soud v novém výroku.

[5] Proti uvedenému rozsudku městského soudu podala odvolání společnost Českomoravský cement, a. s. (zaknihovaný vlastník pozemku dotčeného věcným břemenem), o kterém rozhodl Krajský soud v Brně usnesením ze dne 23. 1. 2015, čj. 18 Co 126/2014-102 tak, že rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud (s odkazem na usnesení zvláštního senátu ze dne 8. 3. 2012, čj. Konf 67/2011-8) dospěl totiž k závěru, že v projednávané věci *„nebylo žalobou podle části páté o. s. ř. uplatněno právo na přezkoumání (znovuprojednání) správním rozhodnutím stanovené výše náhrady za zřízené věcné břemeno, nýbrž požadavek na určení toho, komu má být náhrada vyplacena a za jakých podmínek. Tyto otázky jsou součástí vlastního rozhodnutí o zřízení věcného břemene, jehož přezkoumání patří do pravomoci soudu správního“*. Krajský soud shledal, že na základě žaloby přezkoumávaná část rozhodnutí krajského úřadu má veřejnoprávní charakter a věc tudíž patří do pravomoci správního soudu.

[6] Městský soud v Brně následně, vázán názorem odvolacího soudu, usnesením ze dne 19. 3. 2015, čj. 39 C 95/2010-106, řízení podle § 104b odst. 1 o. s. ř. zastavil, a poučil žalobce o možnosti podat žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve správním soudnictví.

[7] Žalobci tedy poté podali ke Krajskému soudu v Brně žalobu ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. proti výroku III. výše uvedeného rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru dopravy. Tu (mimo jiné) zdůvodnili tak, že napadené rozhodnutí správního orgánu považují v dané výrokové části za nezákonné, jelikož správní orgán především nezohlednil skutečnost, že o restitučním nároku vzneseném žalobci k pozemku zatíženému věcným břemenem nebylo dosud pravomocně rozhodnuto. Žalobci navrhli, aby bylo správním soudem rozhodnuto tak, že část náhrady za zřízení věcného břemene v souvislosti s vlastnictvím k nesporné části pozemku zatíženého věcným břemenem bude z depozitního účtu vyplacena společnosti Českomoravský cement, a. s. (coby zaknihovanému vlastníkovi dotčeného pozemku)

a (zbývající) část náhrady bude z depozitního účtu složena do notářské úschovy do doby skončení restitučního řízení ohledně sporné části pozemku dotčeného věcným břemenem.

[8] K výzvě Krajského soudu v Brně ohledně věcné příslušnosti správního soudu se vyjádřil Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor dopravy, který s odkazem na usnesení zvláštního senátu ze dne 8. 3. 2012, čj. Konf 67/2011-8 (na něž odkázaly i civilní soudy) uvedl, že jestliže podle citovaného usnesení zvláštního senátu „*náleží přezkum výroku rozhodnutí speciálního stavebního úřadu o zřízení věcného břemene podle ust. § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích správním soudům, výrok o výši náhrady však bude přezkoumávat soud v občanském soudním řízení. Jelikož v podané žalobě nebyla rozporována výše náhrady za zřízení věcného břemene, ale osoba z této náhrady oprávněná a způsob zaplacení částky, nejedná se o otázku podle části páté o.s.ř., nýbrž o otázku úzce související se samotným věcným břemenem, tzn. o veřejnoprávní otázku patřící do pravomoci správního soudu.*“ Co se týká žaloby, pak krajský úřad setrval na názoru, že „*vyplacení jednorázové finanční náhrady podle ust. § 17 odst. 3 zákona o pozemních komunikacích nelze podmiňovat ukončením restitučního řízení za situace, kdy z aktuálního výpisu z katastru nemovitostí je vlastník dotčeného pozemku zřejmý*“.

[9] Správní senát Krajského soudu v Brně (dále jen „navrhovatel“) k žalobě u něj žalobci podané uvedl, že „*předmětem žalobou (ať již civilní či správní) napadeného výroku III. rozhodnutí krajského úřadu bylo primárně stanovení způsobu vyplacení jednorázové finanční náhrady za zřízení věcného břemene, nikoli určení osoby, již má být tato náhrada vyplacena (tedy osoby vlastníka pozemku / vyvlastňovaného / osoby povinné z věcného břemene). Problematika vlastníka dotčeného pozemku [jež je navíc meritorně řešena v jiném (restitučním) řízení] byla v tomto ohledu toliko otázkou sekundární.*“

[10] Navrhovatel se domnívá, že v nyní posuzované věci civilní soudy (především odvolací civilní soud) si nepřipustně zjednodušujícím způsobem vyložily závěry usnesení zvláštního senátu ze dne 8. 3. 2012, čj. Konf 67/2011-8, jestliže dospěly k závěru, že civilní soudy projednávají jen otázku výše náhrady za zřízení věcného břemene. Dále uvedl, že je-li předmětem žaloby výrok rozhodnutí správního orgánu o způsobu výplaty náhrady za zřízení věcného břemene, není důvodu, pro něž by měl o otázce určení osoby, již má být tato náhrada vyplacena, rozhodovat správní soud, je-li pro určení příslušného soudu rozhodující především povaha napadeného výroku rozhodnutí správního orgánu o vyvlastnění. Jestliže je tedy žalobou napaden výrok rozhodnutí upravující způsob vyplacení jednorázové finanční náhrady za zřízení věcného břemene, pak jsou k posouzení této otázky příslušné civilní soudy.

[11] Navrhovatel poukázal i na aktuální znění zákona o vyvlastnění, především pak na novelu provedenou zákonem č. 405/2012 Sb. (účinnou od 1. 2. 2013), zavádějící dualismus soudního přezkumu, přičemž touto novelou současně došlo ke zpřesnění výslovné úpravy formálních a obsahových náležitostí rozhodnutí správního orgánu o vyvlastnění, rozlišující u rozhodnutí vydaných podle § 24 citovaného zákona výroky o vyvlastnění práv k pozemku nebo ke stavbě (§ 24 odst. 3) a výroky o náhradě za vyvlastnění (§ 24 odst. 4). Podle § 28 zákona o vyvlastnění pak lze výrok o vyvlastnění práv k pozemku nebo ke stavbě přezkoumat v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (tj. ve správním soudnictví) a výrok o náhradě za vyvlastnění lze projednat v občanském soudním řízení (příslušným v prvním stupni je krajský soud). V návaznosti na to tvrdí navrhovatel, že „*[c]o je však podstatné pro nyní projednávanou věc, zatímco výroky podle § 24 odst. 3 zákona o vyvlastnění se týkají toliko otázek plynoucích ze samotného vyvlastnění (tedy i zřízení věcného břemene), výroky podle § 24 odst. 4 zákona o vyvlastnění se vztahují jak k výši náhrady, tak ke způsobu jejího vyplacení. Dle zákona o vyvlastnění tak zcela jednoznačně rozhodují civilní soudy jak o výši náhrady, tak o tom, komu ji vyplátit.*“ Přestože v nyní posuzované věci došlo ke zřízení věcného břemene podle zákona o pozemních komunikacích se subsidiárním použitím zákona o vyvlastnění ve znění účinném do 31. 1. 2013 (před nabytím účinnosti novely provedené

zákonem č. 405/2012 Sb.) má navrhovatel za to, že nelze od uvedené změny zákona o vyvlastnění zcela abstrahovat.

[12] Navrhovatel tak nesouhlasí s názorem odvolacího civilního soudu (potažmo tedy i se zastavením řízení o civilní žalobě před městským soudem), že problematika určení osoby, které má být za zřízení věcného břemene podle § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích vyplacena finanční náhrada, a podmínek této výplaty, v rámci výroku III. žalobou napadeného rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru dopravy, je věcí správního soudnictví. Protože tak vznikl kompetenční spor o věcnou příslušnost podle § 46 odst. 3 s. ř. s., podal navrhovatel zvláštnímu senátu návrh na rozhodnutí negativního kompetenčního sporu.

[13] Při řešení vzniklého sporu o věcnou příslušnost mezi soudem v občanském soudním řízení a soudem ve správním soudnictví zvláštní senát uvážil takto.

[14] Podle § 1 odst. 2 zákona 131/2002 Sb. je negativním kompetenčním sporem spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků. V nyní rozhodované věci popřel svou pravomoc Městský soud v Brně jako civilní soud (vázán právním názorem odvolacího civilního soudu), i navrhovatel coby správní soud, jedná se proto o negativní kompetenční spor, k jehož projednání je příslušný zvláštní senát podle zákona č. 131/2002 Sb.

[15] [11] Zvláštní senát se otázkou věcného břemene zřízeného podle § 17 zákona o pozemních komunikacích již zabýval ve svých předchozích rozhodnutích (např. v usnesení ze dne 12. 1. 2011, čj. Konf 42/2010-7, v usnesení ze dne 8. 3. 2012, čj. Konf 67/2011-8) a rozlišil věcnou příslušnost soudů k rozhodování o žalobě týkající se zřízení věcného břemene podle § 17 odst. 1 a podle § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích a náhrad za zřízení věcného břemene (ve smyslu § 17 odst. 3 tohoto zákona).

[16] Zvláštní senát ve věci projednávané pod sp. zn. Konf 42/2010 řešil otázku přezkumu rozhodnutí správního orgánu (příslušného speciálního stavebního úřadu) o zřízení věcného břemene podle § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích. Dospěl k závěru, že jedná-li se o správní akt aplikace práva ve smyslu zvláštního právního předpisu odlišného od zákona o vyvlastnění (k tomu srov. § 1 odst. 2 zákona o vyvlastnění), který je speciální stavební úřad ve smyslu § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích oprávněn vydat a zřídit tak věcné břemeno pro výkon vlastnického práva ke stavbě, pak v takovém „řízení vystupuje jako nositel veřejné moci, neboť jednostranně vnucuje svou vůli vlastníku věcným břemenem dotčeného pozemku, tj. sám správním aktem založí právní vztah a stanoví jeho obsah, je z těchto příčin rozhodnutí uvedeného správního orgánu veřejnoprávní záležitostí. Z toho vyplývá, že přezkum těchto rozhodnutí náleží nikoliv civilním soudům, nýbrž správním soudům.“

[17] Výše uvedený právní názor zvláštní senát podrobně rozvedl i v usnesení ze dne 8. 3. 2012, čj. Konf 67/2011-8. K otázce zřízení věcného břemene podle § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích a náhrady za jeho zřízení zvláštní senát uvedl, že jak jím bylo již vysvětleno ohledně přezkumu rozhodnutí o zřízení věcného břemene v usnesení ze dne 12. 1. 2011, čj. Konf 42/2010-7, budou samotné rozhodnutí o zřízení věcného břemene (tedy zákonost vlastního expropriačního aktu) přezkoumávat soudy ve správním soudnictví. Tento závěr však nebylo možno bez dalšího učinit i ohledně výroku o výši náhrady za zřízení věcného břemene podle § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích, jelikož ustanovení § 17 odst. 2 neodkazovalo na zákon o vyvlastnění vůbec, ustanovení § 17 odst. 3 sice odkazovalo na zákon o vyvlastnění, ale pouze v souvislosti s určením výše náhrady za zřízení věcného břemene,

náhradou jako takovou se nezabývalo. Protože jakékoliv ustanovení určující příslušnost soudů v souvislosti s náhradou za zřízení věcného břemene podle § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích chybělo, zabýval se zvláštní senát povahou vztahů v souvislosti s náhradou za zřízení věcného břemene. K otázce účelu náhradového vztahu se již vyjádřil rozšířený senát v usnesení ze dne 12. 10. 2004, čj. 4 As 47/2003-125, který jej shledal v „*dosažení základního smyslu soukromého práva, tj. znovuoobnovení narušené rovnováhy záúčastněných záúčmů, tj. v tomto případě opětovné nastolení majetkové rovnováhy mezi soukromými subjekty. Právní vztah zde integruje objektivní záúčmy stejného druhu a úrovně ve struktuře záúčmů, a jde tedy o vztah soukromoprávní.*“ Z tohoto závěru rozšířeného senátu vycházel i zvláštní senát ve svém usnesení ze dne 28. 5. 2013, čj. Konf 58/2012-10, v němž uzavřel, že s ohledem na soukromoprávní povahu náhradového vztahu budou o výši náhrady za zřízení věcného břemene rozhodovat soudy v občanském soudním řízení podle části páté o. s. ř.

[18] Zvláštní senát rozhoduje o kompetenčním sporu podle skutkového a právního stavu existujícího ke dni, kdy o věci rozhoduje (srov. rozhodnutí č. 485/2005 Sb. NSS).

[19] Zvláštní senát se proto zabýval otázkou ve věci mu předložené navrhovatelem, zda jsou shora uvedené závěry použitelné i po nabytí účinnosti novely zákona o vyvlastnění provedené zákonem č. 405/2012 Sb. (tedy s účinností od 1. 2. 2013) a následných úpravách zákona o pozemních komunikacích, přičemž se řídil následující úvahou.

[20] Ustanovení § 17 zákona o pozemních komunikacích doznalo změn provedených zákonem č. 268/2015 Sb. (s účinností od 31. 12. 2015).

[21] V odstavci prvním je (nově) stanovena veřejná prospěšnost u staveb pozemních komunikací, které mají zásadní dopravní význam, tj. u dálnic, silnic a místních komunikací I. třídy. V odstavci druhém se rozšiřuje účel, pro který lze omezit (zřídit věcné břemeno) či (nově) odejmout vlastnické právo k pozemku nebo stavbě tak, aby zahrnoval nejen novou výstavbu, ale i opravy, úpravy, modernizace a rekonstrukce uvedených pozemních komunikací. V odstavci třetím je stanovena paušální minimální úplata za smluvní omezení vlastnického práva pro účely stavby těchto pozemních komunikací. (srov. též Důvodová zpráva k zákonu č. 268/2015 Sb., změna zákona o pozemních komunikacích).

[22] Ustanovení § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, je tohoto znění:

„Podle zvláštního právního předpisu [roz. zákon o vyvlastnění- viz zde uvedený odkaz na poznámku pod čarou 7)] lze odejmout nebo omezit

a) vlastnické právo k pozemku nebo ke stavbě nebo právo odpovídající věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě potřebným k uskutečnění výstavby, opravy, úpravy, modernizace nebo rekonstrukce dálnice, silnice, místní komunikace I. třídy, jejich součástí, příslušenství nebo staveb souvisejících,

b) vlastnické právo k pozemku, jestliže byla dálnice, silnice nebo místní komunikace zřízena na cizím pozemku.“

Ustanovení § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, tak nově odkazuje v otázce omezení (zřízení věcného břemene) či odejmutí vlastnického práva přímo na úpravu normovanou zákonem o vyvlastnění.

[23] Podle § 3 a § 4 zákona o vyvlastnění je vyvlastnění přípustné jen pro účel vyvlastnění stanovený zvláštním zákonem (roz. zákon o pozemních komunikacích) a v takovém rozsahu,

který je nezbytný k dosažení tohoto účelu, a to jestliže veřejný zájem na dosažení tohoto účelu převažuje nad zachováním dosavadních práv vyvlastňovaného.

[24] Veřejný zájem na vyvlastnění musí být prokázán ve vyvlastňovacím řízení, které vede vyvlastňovací úřad (§ 15). Náhrada za vyvlastnění je upravena v § 10 a násl. zákona o vyvlastnění.

[25] Podle ustanovení § 24 odst. 1 věta první a odst. 2 zákona o vyvlastnění platí, že nebude-li za řízení prokázáno, že jsou splněny podmínky pro vyvlastněním navržené vyvlastnění, vyvlastňovací úřad žádost vyvlastnítele zamítne. Dospěje-li však vyvlastňovací úřad k závěru, že podmínky pro vyvlastnění byly splněny, rozhodne samostatnými výroky (viz § 24 odst. 2) o vyvlastnění práv k pozemku nebo ke stavbě (§ 24 odst. 3) a o náhradě za vyvlastnění (§ 24 odst. 4 zákona o vyvlastnění).

[26] Na základě ustanovení § 28 odst. 1 zákona o vyvlastnění lze výrok podle § 24 odst. 3 přezkoumat v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (ve správním soudnictví) a výrok podle § 24 odst. 4 pak lze projednat v občanském soudním řízení (podle části páte o. s. ř.); příslušným v prvním stupni je krajský soud.

[27] V nyní posuzované věci došlo ke zřízení věcného břemene podle § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích, ve znění účinném do 30. 12. 2015, se subsidiárním použitím zákona o vyvlastnění ve znění účinném do 31. 1. 2013, nicméně vzhledem k tomu, že zvláštní senát vychází z právního stavu, který tu je v době jeho rozhodování, musí vzít v úvahu i aktuální právní úpravu týkající se otázky přezkumu výroku rozhodnutí správního orgánu ohledně náhrady za vyvlastnění, resp. v této konkrétní věci otázky způsobu výplaty náhrady za zřízení věcného břemene a určení osoby, jíž má být tato náhrada vyplacena (v tomto směru souhlasí zvláštní senát s návrhovatelem, že od změny zákona o vyvlastnění provedené zákonem č. 405/2012 Sb. nelze odhlédnout).

[28] Ústavní soud v nálezu ze dne 7. 4. 2009, sp. zn. pl. ÚS 26/08, uvedl, že rozhodování o kompetenčních sporech je nutné přizpůsobit nové právní úpravě, a dále že pro soud je určující znění zákona, nikoliv názor nauky či praxe na charakter expropriačního aktu. Podle právní úpravy rozhodné ve věci sp. zn. Konf 67/2011 posuzované zvláštním senátem absentovalo jakékoliv zákonné ustanovení určující příslušnost soudů v souvislosti s náhradou za zřízení věcného břemene podle § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích. Z tohoto důvodu přistoupil zvláštní senát k posouzení povahy nároků plynoucích z náhradového vztahu, které vyhodnotil ve smyslu soukromého práva s tím, že k rozhodování o výši náhrady za zřízení věcného břemene je příslušný civilní soud.

[29] Podle (pro tuto věc posuzovanou zvláštním senátem) rozhodného znění § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích se v případě omezení vlastnického práva k pozemku zřízením věcného břemene za náhradu postupuje podle zákona o vyvlastnění, o čemž (za předpokladu splnění podmínek pro to stanovených) rozhodne vyvlastňovací úřad samostatnými výroky (viz § 24 odst. 2 zákona o vyvlastnění), a to výrokem o vyvlastnění práv k pozemku nebo ke stavbě (§ 24 odst. 3) a výrokem o náhradě za vyvlastnění (§ 24 odst. 4 zákona o vyvlastnění).

[30] „V každém konkrétním případě je nutné zkoumat veřejnoprávní či soukromoprávní charakter práv a povinností, o nichž správní orgán (roz. vyvlastňovací úřad) rozhoduje. Skutečnost, že zákon v jednom ustanovení právního předpisu (roz. § 24 odst. 2 zákona o vyvlastnění) svěřuje správnímu orgánu pravomoc rozhodovat o různých nárocích (roz. § 24 odst. 3 a 4 zákona o vyvlastnění), nutně neznamená, že rozhodování správního orgánu podle daného ustanovení bude mít vždy stejnou povahu“ (z odůvodnění usnesení zvláštního senátu ze dne 30. 6. 2014, čj. Konf 16/2014-7, rozhodnutí č. 3119/2014 Sb.

NSS). I v nyní posuzované věci (stejně jako ve věci sp. zn. Konf 67/2011) tak zvláštní senát zkoumal povahu náhrady za vyvlastnění, resp. za zřízení věcného břemene k pozemku, a to nejen co do její výše, ale (tentokrát) i ohledně způsobu výplaty náhrady a určení osoby, jíž má být tato náhrada vyplacena [ve smyslu účelu sledovaného § 1 odst. 1 písm. b) ve spojení s formulací § 24 odst. 4 zákona o vyvlastnění], přičemž se přiklonil k závěru, že vztahuje-li se pravomoc civilních soudů na spory o výši a o případném rozdělení náhrady za nucené omezení vlastnického práva věcným břemenem zřizovaným veřejnoprávním (správním) aktem [ve smyslu účelu sledovaného § 1 odst. 1 písm. a) ve spojení s formulací § 24 odst. 3 zákona o vyvlastnění], což je otázka soukromoprávní (jak dovodil již rozšířený senát v usnesení ze dne 12. 10. 2004, čj. 4 As 47/2003-125), pak svou povahou je jistě soukromoprávní i otázka s náhradou přímo a úzce související, jako je způsob jejího vyplacení a určení osoby, které má být vyplacena.

[31] Zvláštní senát proto uzavřel, že v posuzované věci je otázka přezkumu náhrady za omezení vlastnického práva zřízením věcného břemene k pozemku podle § 17 odst. 2 zákona o pozemních komunikacích, resp. způsob jejího vyplacení a určení osoby, které má být vyplacena, otázkou soukromoprávní, o které rozhodují soudy v občanskoprávním řízení podle části páté o. s. ř. (a to i s přihlédnutím k § 24 odst. 4 ve spojení s § 28 odst. 1 zákona o vyvlastnění).

[32] Zvláštní senát podle § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Zvláštní senát proto výrokem zrušil usnesení Městského soudu v Brně ze dne 19. 3. 2015, čj. 39 C 95/2010-106.

[33] Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Dále tak bude pokračovat v řízení o žalobě proti výroku III. rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru dopravy, ze dne 6. 5. 2010, čj. S-JMK 120627/2007 (tedy ve věci nyní vedené u správního senátu Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 29 A 68/2015), soud v občanském soudním řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 15. ledna 2019

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu